

Academic Focus

กันยายน 2563

สารบัญ

บทนำ

ความเป็นมาและสภาพปัญหา

สาระสำคัญของพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563

ความเห็นเชิงกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สาระสำคัญของมาตรฐานการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563

กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวกับการประชุมทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม

เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<https://www.parliament.go.th/library>

มาตรฐานการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

พ.ศ. 2563

บทนำ

ด้วยเกิดสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา 2019 ในหลายประเทศทั่วโลกรวมทั้ง

ประเทศไทย ทำให้มีผู้ติดเชื้อบางส่วนต้องเข้ารับ

การรักษาพยาบาลและบางส่วนเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก

เนื่องจากเกิดการติดเชื้อได้ง่าย องค์การอนามัยโลก

จึงได้ประกาศให้เป็นภาวะการแพร่ระบาดใหญ่ทั่วโลก

และขณะนี้ยังไม่มีแนวทางการรักษาที่ชัดเจน ทำให้

รัฐบาลต้องใช้มาตรการที่เข้มข้นเพื่อควบคุม

การระบาดของโรคตามคำแนะนำขององค์การอนามัย

โลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการเว้นระยะห่างทาง

สังคม (Social Distancing) ทำให้การปฏิบัติงานของ

ภาครัฐ และการประกอบกิจกรรมในทางเศรษฐกิจ

ของภาคเอกชนเกือบทุกภาคส่วนที่ต้องมีการประชุม

เพื่อปรึกษาหารือกันเป็นปกติต้องปรับเปลี่ยน

มาดำเนินการด้วยวิธีการประชุมทางอิเล็กทรอนิกส์

ส่งผลให้การบริหารราชการแผ่นดินของภาครัฐและ

การประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาคเอกชน

ขาดความต่อเนื่อง คณะรัฐมนตรีเห็นว่าสถานการณ์

ดังกล่าวมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของ

ประเทศอย่างรุนแรง และเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความ

จำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษา

ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ จึงตราพระราชกำหนด

ว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563 ขึ้น

ความเป็นมาและสภาพปัญหา

เทคโนโลยีปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้ามีผลทำให้หน่วยงานราชการ หน่วยงานภาคเอกชน บริษัท ประชาชน สามารถประชุมเพื่อปรึกษาหารือ พุดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้โดยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แม้ว่าจะอยู่สถานที่ต่างกัน ทำให้เกิดความสะดวกสบาย ประหยัดค่าใช้จ่าย ในการเดินทางเข้าร่วมประชุม อย่างไรก็ตาม การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ยังไม่มีกฎหมายมารับรอง ซึ่งอาจเกิดปัญหาว่าการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ขาดความชอบด้วยกฎหมาย จนกระทั่ง พ.ศ. 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ เห็นสมควรให้มีกฎหมายกลาง เพื่อกำหนดให้การประชุมบางอย่างที่กฎหมายต่าง ๆ บัญญัติให้ต้องประชุมสามารถกระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ จึงได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2557 (ประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557, 2557, น. 11-12)

จนมาถึง พ.ศ. 2563 ได้เกิดสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ทำให้มีผู้ติดเชื้อต้องเข้ารับการรักษาพยาบาลและผู้ติดเชื้อบางส่วนเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก องค์การอนามัยโลกจึงได้ประกาศให้เป็นภาวะการแพร่ระบาดใหญ่ทั่วโลก และขณะนี้ยังไม่มีแนวทางการรักษาที่ชัดเจน ทำให้รัฐบาลต้องใช้มาตรการที่เข้มข้นเพื่อควบคุมการระบาดของโรคตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ทำให้การปฏิบัติงานของภาครัฐ และการประกอบกิจกรรมในทางเศรษฐกิจของเอกชนเกือบทุกภาคส่วน จะต้องมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือกันเป็นปกติต้องดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แม้จะมีประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2557 อันเป็นกฎหมายกลางว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้แล้ว แต่ในเนื้อหาของประกาศดังกล่าว ผู้เข้าร่วมประชุมอย่างน้อยหนึ่งในสามขององค์ประชุมยังคงต้องอยู่ในสถานที่เดียวกัน ซึ่งมีความเสี่ยงสูงที่จะติดโรค อันไม่สอดคล้องกับการเว้นระยะห่างทางสังคม นอกจากนี้ หลักเกณฑ์เดิมยังได้กำหนดให้ผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมดต้องอยู่ในราชอาณาจักร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพการทำงานทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมทั้งเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป อันส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดิน ตลอดจนการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาคเอกชนอย่างรุนแรง ทำให้เอกชนต้องปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว และฉับพลันเพื่อตอบสนองต่อสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัวอย่างทันที่ทันใด คณะรัฐมนตรีเห็นว่า สถานการณ์ดังกล่าวมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างรุนแรง เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจ จึงตราพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563 ขึ้น เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2563 (พระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563, 2563, น. 20-23)

สาระสำคัญของพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563

1. ชื่อพระราชกำหนด

พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563” (มาตรา 1)

2. วันที่มีผลใช้บังคับ

พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มาตรา 2)

3. ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ให้ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 27 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 (มาตรา 3)

4. คำนิยาม

“การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประชุมที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องมีการประชุมที่ได้กระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้ร่วมประชุมมิได้อยู่ในสถานที่เดียวกันและสามารถประชุมปรึกษาหารือและแสดงความคิดเห็นระหว่างกันได้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

“ผู้ร่วมประชุม” หมายความว่า ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะบุคคลอื่น ตามที่กฎหมายกำหนด และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งต้องชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือคณะบุคคลนั้นด้วย (มาตรา 4)

5. การจำกัดอำนาจใช้บังคับ

กำหนดห้ามมิให้ใช้บังคับแก่ (1) การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา (2) การประชุมเพื่อจัดทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล (3) การประชุมเพื่อดำเนินการตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ (4) การประชุมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 5)

6. วิธีการจัดประชุมและเรื่องที่จะห้ามการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

กำหนดให้การประชุมตามที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องมีการประชุม นอกจากจะดำเนินการตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายแต่ละฉบับแล้ว ผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมจะกำหนดให้จัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้มีผลเช่นเดียวกับการประชุมตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

กำหนดห้ามมิให้ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 6)

7. มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

กำหนดให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 7)

8. วิธีส่งและวิธีการจัดเก็บหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุม

กำหนดให้การส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุม จะส่งโดยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ในการนี้ ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมต้องจัดเก็บสำเนาหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมไว้เป็นหลักฐาน โดยจะจัดเก็บในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (มาตรา 8)

9. หน้าที่ของผู้จัดการประชุม

กำหนดให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมต้อง (1) จัดให้ผู้ร่วมประชุมแสดงตนเพื่อร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก่อนร่วมการประชุม (2) จัดให้ผู้ร่วมประชุมสามารถลงคะแนนได้ ทั้งการลงคะแนนโดยเปิดเผยและการลงคะแนนลับ (3) จัดทำรายงานการประชุมเป็นหนังสือ (4) จัดให้มีการบันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ แล้วแต่กรณี ของผู้ร่วมประชุมทุกคนตลอดระยะเวลาที่มีการประชุม ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่เป็นการประชุมลับ (5) จัดเก็บข้อมูลจราจรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ร่วมประชุมทุกคนไว้เป็นหลักฐาน

ข้อมูลตาม (4) และ (5) ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการประชุม (มาตรา 9)

10. การจ่ายเบี้ยประชุมหรือจ่ายค่าตอบแทนให้ผู้เข้าร่วมประชุม

กำหนดให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หากมีกรณีที่ต้องจ่ายเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทน ไม่ว่าจะเรียกว่าอย่างไรให้แก่ผู้ร่วมประชุม ให้จ่ายเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนนั้นให้แก่ผู้ร่วมประชุมซึ่งได้แสดงตนเข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย (มาตรา 10)

11. ผลการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

กำหนดให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชกำหนดนี้เป็นการประชุมโดยชอบด้วยกฎหมาย และห้ามมิให้ปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชกำหนดนี้ เป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายทั้งในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีอื่นใด เพียงเพราะเหตุว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (มาตรา 11)

12. การใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกำหนดนี้

กำหนดให้มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ออกตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่

27 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับต่อไปได้ เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกำหนดนี้จนกว่าจะมีมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ออกตามพระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ (มาตรา 12)

13. ให้การประชุมที่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก่อนหน้านี้นับด้วยกฎหมาย

การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ดำเนินการไปแล้วตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 27 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 ให้ถือว่าเป็นการประชุมที่ชอบด้วยพระราชกำหนดนี้ (มาตรา 13)

14. ผู้รักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมรักษาการตามพระราชกำหนดนี้ (มาตรา 14) (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2563, น. 2-4)

ความเห็นเชิงกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ จะสามารถจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยกฎหมายไม่ได้กำหนดให้สามารถประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะกระทำได้หรือไม่ โดยขอยกตัวอย่างของ สำนักงานนโยบายและแผนพลังงานที่ได้หารือมายังคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการจัดประชุมโดยวิธีอื่นใดซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมมีได้อยู่ในสถานที่เดียวกัน กรณีดังกล่าวนี้มีความคิดเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 2) ในแง่มุมกฎหมาย ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

ประเด็นแรก คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานจะจัดประชุมโดยวิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้ร่วมประชุมสามารถปรึกษาหารือกันได้ แม้จะมีได้อยู่ในสถานที่เดียวกัน จะสามารถทำได้หรือไม่

ความเห็น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 2) มีความเห็นว่า คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน เป็นคณะกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแต่งตั้งขึ้น (โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 9* วรคหนึ่ง

* มาตรา 9 คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติอาจแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมอบหมายได้

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง หรือของคณะอนุกรรมการตามวรรคสอง ให้นำมาตรา 7 และมาตรา 8 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535) ซึ่งการประชุมของคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานต้องเป็นไปตามมาตรา 9 วรรคสาม ที่บัญญัติให้นำมาตรา 7* (เรื่องหลักเกณฑ์เกี่ยวกับองค์ประชุมที่ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด และวิธีการได้มา ซึ่งประธานในที่ประชุมในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุม หรือกรณีที่ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม) และมาตรา 8** (หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมและการออกเสียงลงคะแนนของกรรมการ) มาใช้บังคับโดยอนุโลม จึงเห็นได้ว่าจากบทบัญญัติมาตรา 7 การประชุมต้องเป็นการประชุมโดยวิธีที่กรรมการต้องมาประชุมร่วมกันในสถานที่เดียวกันเท่านั้น และไม่มีบทบัญญัติอื่นใดในพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ที่บัญญัติให้คณะกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติแต่งตั้งขึ้นสามารถจัดการประชุมโดยวิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น คณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานจึงไม่อาจจัดประชุมโดยวิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมสามารถปรึกษาหารือกันได้แม้จะมีได้อยู่ในสถานที่เดียวกันได้

ประเด็นที่สอง หากไม่สามารถจัดประชุมโดยวิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่องแล้ว จะต้องดำเนินการอย่างไรจึงจะสามารถจัดประชุมโดยวิธีการดังกล่าวได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 2) มีความเห็นว่า เมื่อไม่มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 บัญญัติให้จัดการประชุมด้วยวิธีการเช่นว่านี้ได้แล้ว หากคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงานประสงค์จะจัดประชุมโดยวิธีการดังกล่าว ต้องดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมโดยวิธีการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่สามารถถ่ายทอดภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่องไว้ในกฎหมายดังกล่าวเสียก่อน หรือมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ให้อำนาจออกหลักเกณฑ์ กำหนดวิธีการประชุม และได้ออกหลักเกณฑ์กำหนดวิธีการประชุมโดยการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยี (พิมสิริ วิเศษโอรานนท์, ม.ป.ป., น. 9-11)

* มาตรา 7 การประชุมคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมครั้งใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

** มาตรา 8 การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

สาระสำคัญของมาตรฐานการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563

ด้วยพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563 มาตรา 7 ได้กำหนดให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนด ดังนั้น จึงอาศัยอำนาจตามตรา 7 แห่งพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จึงออกประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563

ทั้งนี้ สำหรับมาตรฐานการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สามารถสรุปรายละเอียดขั้นตอนการประชุมได้ ดังนี้

1. ขั้นตอนก่อนประชุม

1.1 ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมแจ้งผู้ร่วมประชุมทราบล่วงหน้าว่าการประชุมครั้งนั้นจะดำเนินการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ประกาศฯ ข้อ 4)

1.2 ส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุม จะส่งโดยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยผู้มีหน้าที่จัดการประชุมต้องจัดเก็บสำเนาหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งจะจัดเก็บในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (พ.ร.ก. มาตรา 8)

1.3 จัดเตรียมระบบรองรับการประชุมที่สามารถสื่อสารได้ด้วยเสียงและภาพบนช่องสัญญาณที่เพียงพอ (ประกาศฯ ข้อ 5 (2))

1.4 ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมจัดเตรียมและกำหนดวิธีการสำรองเพื่อใช้ในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในกรณีมีเหตุขัดข้องในระหว่างการประชุม เช่น การประชุมผ่านโทรศัพท์ เป็นต้น (ประกาศฯ ข้อ 9 วรรคสอง)

1.5 ผู้มีหน้าที่จัดการประชุม จัดเตรียมช่องทางการแจ้งเหตุขัดข้อง เพื่อรองรับการแก้ไขเหตุขัดข้องแก่ผู้ร่วมประชุมในระหว่างการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ประกาศฯ ข้อ 16)

1.6 จัดเตรียมวิธีการลงคะแนน ดังนี้

- หากเป็นการลงคะแนนโดยทั่วไป อาจเลือกใช้วิธีใดก็ได้ที่สามารถระบุตัวผู้ร่วมประชุมที่มีสิทธิลงคะแนน และสามารถทราบเจตนาในการลงคะแนนของบุคคลดังกล่าวได้ เช่น การให้ผู้ลงคะแนนแต่ละคนแสดงเจตนาด้วยเสียง สัญลักษณ์ หรือข้อความอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

- หากเป็นการลงคะแนนลับ ให้ใช้วิธีการที่สามารถทราบจำนวนของผู้ลงคะแนนและผลรวมของการลงคะแนน โดยไม่สามารถระบุตัวของผู้ลงคะแนนได้เป็นการทั่วไป เช่น การใช้ระบบการสำรวจความเห็นทางออนไลน์ เป็นต้น (ประกาศฯ ข้อ 13)

2. ขั้นตอนระหว่างประชุม

2.1 ให้ผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แสดงตนก่อนการประชุมตามวิธีการที่ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมกำหนด โดยอาจใช้เทคโนโลยีช่วยในการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของผู้ร่วมประชุม เช่น การยืนยันตัวตนด้วยชื่อผู้ใช้งาน (Username) และรหัสผ่าน (Password) หรือการใช้รหัสผ่านแบบครั้งเดียว (One Time Password) เป็นต้น หรืออาจให้ผู้เข้าร่วมประชุมอื่นรับรองการแสดงตัวตนก่อนหรือระหว่างการประชุม ทั้งนี้ การแสดงตนดังกล่าวข้างต้น ให้ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมพิจารณาเลือกใช้วิธีการที่มีความมั่นคง และรัดกุมตามความเหมาะสมกับการประชุม โดยคำนึงถึงพฤติการณ์อื่นใดที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนของผู้ร่วมประชุม ประเภทของระเบียบวาระ กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการประชุมตามที่กำหนดในกฎหมาย เป็นต้น (ประกาศฯ ข้อ 8)

2.2 ให้ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมจัดเก็บข้อมูล หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้ ข้อมูลบันทึกเสียง หรือทั้งเสียงและภาพของผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยอาจบันทึกด้วยระบบการประชุมที่ตนเองหรือด้วยวิธีการอื่นใด เว้นแต่เป็นการประชุมลับ (ประกาศฯ ข้อ 14 (3))

3. ขั้นตอนหลังประชุม

3.1 ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมต้องจัดทำรายงานการประชุมเป็นหนังสือ (พ.ร.ก. มาตรา 9 (3))

3.2 ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมต้องจัดเก็บข้อมูลหรือหลักฐาน ดังนี้

- วิธีการแสดงตนของผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พร้อมสรุปจำนวนและรายชื่อผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการแสดงตน โดยให้บันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ในรายงานการประชุม (ประกาศฯ ข้อ 14 (1))

- วิธีการลงคะแนนของผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พร้อมผลการลงคะแนนของผู้ร่วมประชุม โดยให้บันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ในรายงานการประชุม (ประกาศฯ ข้อ 14 (2))

- เหตุขัดข้องที่เกิดขึ้นในระหว่างการประชุมซึ่งผู้มีหน้าที่จัดการประชุมทราบเองหรือได้รับแจ้งจากผู้ร่วมประชุม (ประกาศฯ ข้อ 14 (4))

- ข้อมูลจราจรทางอิเล็กทรอนิกส์* อย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลที่สามารถระบุตัวบุคคลหรือชื่อผู้ใช้งาน (Username) วันและเวลาของการเข้าร่วมประชุมและเลิกประชุมที่อิงกับเวลามาตรฐาน (ประกาศฯ ข้อ 14 (5))

3.3 ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมต้องจัดเก็บข้อมูลหรือหลักฐานด้วยวิธีการที่มั่นคงปลอดภัยและเชื่อถือได้ ดังนี้

- ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อมูล ตั้งแต่การสร้างจนเสร็จสมบูรณ์ และมีมาตรการป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเกิดขึ้นกับข้อมูลนั้น เว้นแต่การรับรองหรือบันทึกเพิ่มเติม หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตามปกติในการติดต่อสื่อสาร การเก็บรักษา หรือการแสดง ซึ่งไม่มีผลต่อความหมายของข้อมูลนั้น (ประกาศฯ ข้อ 15 (1))

- สามารถนำข้อมูลกลับมาใช้หรือแสดงข้อมูลนั้นในภายหลังได้ (ประกาศฯ ข้อ 15 (2))

* ข้อมูลจราจรทางอิเล็กทรอนิกส์ หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิดต้นทาง ปลายทาง เส้นทาง เวลา วันที่ ปริมาณ ระยะเวลา ชนิดของบริการ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์นั้น

- มีมาตรการควบคุมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว พร้อมมาตรการป้องกันการเข้าถึง โดยบุคคลผู้ไม่มีสิทธิในการเข้าถึง เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือของข้อมูล และไม่ให้ทั้งผู้ควบคุมระบบและผู้มีหน้าที่จัดการประชุมสามารถแก้ไขข้อมูลที่เก็บรักษาไว้ (ประกาศฯ ข้อ 15 (3))

3.4 ผู้มีหน้าที่จัดการประชุม ต้องจัดเก็บข้อมูลหรือหลักฐาน ทั้งข้อมูลเสียง หรือทั้งเสียงและภาพ และข้อมูลจรรยาบรรณอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงข้อมูลอื่นที่เกิดจากการประชุม หรือให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลดังกล่าวให้ ภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันสิ้นสุดการประชุมในแต่ละครั้ง (ประกาศฯ ข้อ 17)

3.5 เมื่อมีเหตุให้มีการทำลายข้อมูลเกี่ยวกับการประชุม ให้ผู้มีหน้าที่จัดการประชุม หรือผู้ให้บริการลบหรือทำลายซึ่งข้อมูลการประชุมออกจากสื่อบันทึกข้อมูล ด้วยเทคโนโลยีและวิธีการที่มีความมั่นคงปลอดภัยในการลบหรือทำลาย (ประกาศฯ ข้อ 18)

กรณีการดำเนินการประชุมลับ

- การจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องลับ ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมต้องมีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยและมีมาตรการรักษาความปลอดภัยของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของระบบควบคุมการประชุมตามที่สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กำหนด เพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่มีสิทธิร่วมประชุมรู้หรือล่วงรู้ถึงข้อมูลการประชุมในเรื่องลับดังกล่าว ทั้งเอกสารประกอบการประชุม ข้อมูลที่นำเสนอในระหว่างการประชุมหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องลับ (ประกาศฯ ข้อ 19 และข้อ 24)

- ให้ผู้ร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์รับรองต่อที่ประชุมว่าไม่มีบุคคลที่ไม่มีสิทธิร่วมประชุมสามารถล่วงรู้ถึงข้อมูลการประชุมในเรื่องลับ โดยควรประชุมในพื้นที่ปิดที่ไม่มีบุคคลอื่นเข้าออกบริเวณที่ประชุม (ประกาศฯ ข้อ 20)

- การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องที่มีชั้นความลับของหน่วยงานของรัฐให้ใช้ระบบควบคุมการประชุมที่ติดตั้งและให้บริการในราชอาณาจักรและให้ใช้ระบบควบคุมการประชุมที่มีมาตรฐานรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศตามที่สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กำหนด (ประกาศฯ ข้อ 21)

- ห้ามมิให้บันทึกเสียงหรือทั้งเสียงและภาพของผู้ร่วมประชุมทุกคนตลอดระยะเวลาที่มีการประชุมในเรื่องลับ (ประกาศฯ ข้อ 21 และข้อ 22) (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563; ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563, น. 24-30)

กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการประชุมทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

มลรัฐ Alabama ในสหรัฐอเมริกา ได้มีการตรากฎหมายที่เรียกว่า Open Meeting Act ขึ้นเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมของหน่วยงานของรัฐที่มีขึ้นเพื่อใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐ รวมถึงคณะกรรมการต่าง ๆ ด้วย โดยกำหนดให้การประชุมต้องกระทำโดยเปิดเผยและต้องอยู่ในที่ประชุมทุกคนอย่างใดก็ได้ ได้มีการกำหนดยกเว้นในบางกรณี เช่น การประชุมที่มืองค์ประกอบของผู้แทนที่มาจาก counties มากกว่าสองถึงสามแห่งขึ้นไป หรือเป็นเรื่องเร่งด่วนจำเป็น ให้สามารถประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยมีการกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยว่า ต้องมีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมที่มาแสดงตนในสถานที่ที่กำหนดไว้

ครบตามจำนวนองค์ประชุม และในการประชุมนั้นต้องจัดให้ประชาชนสามารถรับฟังการโต้ตอบของผู้เข้าร่วมประชุม ตลอดจนการประชุมด้วย หากเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ไม่สามารถรับฟังเสียงการประชุมได้ต้องยกเลิก หรือพักการประชุมขึ้นทันที (พิมพ์สิริ วิเศษโอรานนท์, ม.ป.ป., น. 12)

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการพิจารณาสาระสำคัญของพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563 ประกอบกับความเห็นในเชิงกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 2) สรุปได้ว่า

1. การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะต้องมีกฎหมายกำหนดให้ต้องประชุมและกฎหมายมีบทบัญญัติหรือให้อำนาจอกระเบียบ ข้อบังคับที่รองรับให้สามารถจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้

2. ผู้เข้าร่วมประชุมไม่จำเป็นต้องอยู่ในสถานที่เดียวกัน และสามารถประชุมปรึกษาหารือ และแสดงความคิดเห็นระหว่างกันได้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3. การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องเป็นไปตามประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563

โดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

1. ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563 ในส่วนของมาตรฐานการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนก่อนการประชุม 2) ขั้นตอนระหว่างการประชุม 3) ขั้นตอนหลังการประชุม และกรณีการประชุมลับ ซึ่งในรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนมีเนื้อหาที่ค่อนข้างซับซ้อนเป็นการยากที่จะทำความเข้าใจภายในเวลาอันรวดเร็ว ผู้มีหน้าที่จัดการประชุมจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดของแต่ละขั้นตอนให้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อที่จะได้ปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน อันจะทำให้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ การให้แต่ละหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการประชุมไปดำเนินการศึกษาด้วยตนเอง อาจเกิดความไม่เข้าใจและส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ ดังนั้น จึงควรมีหน่วยงานกลางเป็นเจ้าภาพดำเนินการฝึกอบรม หรือจัดทำคู่มือเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาและปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย

2. การจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีข้อดี คือ ผู้จัดการประชุมประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดเลี้ยงอาหาร ส่วนผู้เข้าร่วมประชุมประหยัดค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลาในการเดินทางมาร่วมประชุม แต่อาจมีข้อเสีย คือ มีค่าใช้จ่ายที่สูงในการติดตั้งระบบเพื่อให้เกิดความเสถียรซึ่งจะทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวก รวดเร็วตลอดระยะเวลาที่มีการประชุม

3. ในการดำเนินการจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อผู้เข้าร่วมประชุมแสดงตนแล้วในทางปฏิบัติ อาจเกิดช่องว่างที่ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมไม่ได้รับฟังตลอดเวลาที่มีการประชุม โดยเฉพาะกรณีที่มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวนมาก เนื่องจากประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2563 กำหนดให้สามารถ บันทึกเสียงได้จึงอาจไม่เห็นภาพของผู้เข้าร่วมประชุม ดังนั้น ควรมีมาตรการในการตรวจสอบการแสดงตน ในระหว่างที่มีการประชุม เพื่อให้การพิจารณาเรื่องต่าง ๆ นำไปสู่การลงมติอย่างมีประสิทธิภาพ

จัดทำโดย

นายณัฐพงศ์ พิมเสน

กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ

โทร. 0 2244 2065 โทรสาร 0 2244 2058

Email : sapagroup2@hotmail.com

บรรณานุกรม

- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (12 มิถุนายน 2563). **CHECKLIST สำคัญ เมื่อมีการกำหนดให้จัดประชุมผ่าน e-Meeting**. สืบค้น 26 สิงหาคม 2563 จาก <https://www.facebook.com/ETDA.Thailand/posts/3616916244988592/>
- “ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง มาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563” (26 พฤษภาคม 2563). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 137 ตอนพิเศษ 122 ง, น. 24-30.
- “ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 74/2557 เรื่อง การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” (4 กรกฎาคม 2557). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 131 ตอนพิเศษ 124 ง, น. 11-12.
- “พระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563” (19 เมษายน 2563). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 137 ตอนที่ 30 ก, น. 20-23.
- พิมสิริ วิเศษโอรสารนนท์. (ม.ป.ป.). **การประชุมผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับผลบังคับใช้ทางกฎหมาย**. สืบค้น 21 สิงหาคม 2563 จาก <https://www.krisdika.go.th/data/activity/act13471.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2563). **เอกสารประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2563**. สืบค้น 2 กันยายน 2563 จาก <https://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer2300/web/viewer.php>